JÄSENEHDOTUS

Pohjoismaiden neuvosto

A 1825/tillväxt

Tekijä	Pohjoismaiden vihreä vasemmisto
Käsittelijä	Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

Jäsenehdotus yöjunista Pohjoismaissa

Ehdotus
Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että lisätään yhteistyötä yöjunayhteyksien avaamiseksi uudelleen Skandinavian pääkaupunkien välille ja niistä Eurooppaan.

Taustaa
Meidän on mukautettava yhteiskuntiamme nopeasti torjuaksemme hallitsematonta ja vaarallista ilmastonmuutosta. Liikenne tuottaa noin kolmasosan ilmastopäästöistämme.

Pohjoismaiden liikennesektorilla on panostettava aktiivisesti lentämiselle tarjolla olevaan kestävään vaihtoehtoon: junaan. Nykyiset junayhteydet Pohjoismaiden välillä eivät ole kilpailukykyisiä lentoreitteihin verrattuna vaan yöjunatarjonta on päinvastoin jopa huonontunut: aikaisemmin Oslosta pääsi Kööpenhaminaan ja sieltä edelleen Saksaan yöjunalla, mutta tätä yhteyttä ei nykyään enää ole. Pohjoismaiden vihreä vasemmisto peräänkuuluttaa mahdollisimman nopeita panostuksia luotijuniin sekä raidekapasiteetin laajentamiseen, kuten Fehmarnin salmen tunneli ja Ruotsin ja Norjan väliset uudet ratayhteydet, jotta helpotetaan Pohjoismaista Euroopan mantereelle suuntautuvaa junamatkustamista.

Tällaiset investoinnit vievät aikaa, joten tarvitaan myös ratahankkeita, joiden tulokset näkyvät jo lähitulevaisuudessa. Pohjoismaisten kaupunkien välille tarvitaan parempia junayhteyksiä. Mielestämme junan tulisi olla itsestäänselvä vaihtoehto matkustettaessa välillä Oslo–Göteborg–Kööpenhamina, Tukholma–Oslo ja Tukholma–Kööpenhamina. Pienillä vetureihin, vaunuihin ja signaalijärjestelmiin tehtävillä muutoksilla sekä sovittamalla yhteen aikatauluja ja lippujärjestelmiä matka-aikoja voidaan lyhentää merkittävästi ja matkustamista helpottaa nykytilanteeseen verrattuna. Lautta- ja junamatkoja voidaan sovittaa yhteen yhteisillä aikatauluilla ja lippujärjestelmillä.

Junan tulisi olla ensisijainen vaihtoehto myös matkustettaessa lomalle Pohjoismaihin ja kauemmaksi Eurooppaan. Mikäli yöjunayhteyksiä olisi tarjolla useampaan kaupunkiin, junasta voisi tulla luonteva tapa matkustaa esimerkiksi Pariisiin, Lontooseen, Milanoon ja Barcelonaan. Pohjoismaiden vihreän vasemmiston mielestä tarvitaan toimivia yöjunayhteyksiä Tukholmasta ja Oslosta Kööpenhaminaan ja sieltä edelleen Eurooppaan.

Kiinnostus junamatkustamista kohtaan on lyhyessä ajassa kasvanut räjähdysmäisesti. Junamatkustamisen osuus henkilökilometreinä mitattuna on kasvanut vuodesta 1990 lähtien huomattavasti kaikissa Pohjoismaissa; Ruotsissa kasvua on ollut 61 prosenttia ja Norjassa 25 prosenttia. Nopeasti kasvavaan kysyntään on vastattava lisäämällä kapasiteettia, tarjoamalla joustavia lippujärjestelmiä ja helpottamalla kansainvälistä matkustamista. Muutoin riskinä on, että menetetään ainutkertainen tilaisuus tehdä junasta todellinen vaihtoehto monilla Pohjoismaiden ja Euroopan välisillä reiteillä.

Ihmisten käyttäytymiseen on täysin mahdollista vaikuttaa. Siellä, missä on panostettu raideliikenteeseen, junamatkustaminen on vienyt matkustajaosuuksia lentämiseltä. Madridin ja Barcelonan välisen luotijunayhteyden avaamisen jälkeen lentomatkustajien määrä romahti ja junamatkustamisen osuus yli kolminkertaistui. Kokemukset ovat samankaltaisia uusimpien luotijunainvestointien ansiosta esimerkiksi reitillä Pariisi–Bryssel–Amsterdam ja viimeksi välillä Berliini–München.

Junamatkustamisen kasvattamiseksi Pohjoismaissa tarvitaan yhteistä pohjoismaista politiikkaa. Pohjoismaiden vihreän vasemmiston mielestä etenkin Ruotsin, Norjan ja Tanskan tulee lisätä yhteistyötä yöjunayhteyksien uudelleen avaamiseksi ja parantamiseksi Skandinavian pääkaupunkien välillä ja niistä Eurooppaan. Kyseessä ei ole pelkästään yksi vastaus ilmastohaasteeseen vaan myös konkreettisen vaihtoehdon luominen lentoliikenteelle.

Helsingissä 2. syyskuuta 2019

Christian Juhl (EL)
Daniel Riazat (V)
Freddy André Øvstegård (SV)
Ina Strøjer-Schmidt (SF)
Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)
Lorena Delgado Varas (V)
Sofia Geisler (IA)
Steinunn Þóra Árnadóttir (VG)
Veronika Honkasalo (vas.)